SVENSK

MUSIKTIDNING.

ÅTTONDE ÅRGÅNGEN.

1888.

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972/☆3
STOCKHOLM

STOCKHOLM,
FRANS J. HUSS.
1888.

INNEHÅLL.

Biografi:

Sid.

Berlioz, Hector 17
Dahlgren Victor 153
Edling, Dina 1
Geijer, Erik Gustaf 129
Gille, Jakob, Edv. 49
Günther, Julius 41
Jacobsson, John 81
Klemming, Anna 65
Neupert, Edmund 97
Nikita, miss 105
Oselio, Gina 137
Schumann, Robert 9

Dödsfall: sid. 8, 16, 22, 32, 40, 60, 69, 96, 103, 111, 112, 120, 128, 136, 151, 158.
Dödsfall 1887: 52, 61

Historia, Estetik, Teknik:

Anmärkningar i anledn. af den nya upplagan af Baucks Musikhistoria 90
August Säfström † 60
Aug. Södermans manuskriptsamling, antecknad af A. L. 98, 107, 113, 122, 132, 138, 146.
Beethoven och Schuberts sista graflägg-ning 121, 139, 147
Dödsdomen öfver de Kgl. teatrarne 73
En handskrift af Josef Haydn 109
En wagneristisk affälling 145
Erards pianofabrik i Paris 22
Ett intressant minnesblad 77
Fru Albani 58
Geijersfesterna i Upsala 132
Hector Berlioz' fantastiska symfoni 6
Hur Beethoven såg ut 148
Max Bruch 58
»Musikaliska uppsatser och kritiker af Ludv. Norman» (Musikvän) 82
Musikfesten i Köpenhamn 89
Nationalteatrarnes framtid 75
Några anmärkningar med anledn. af L. Normans »Musikaliska uppsatser och kritiker» (l'Inconnu) 76
Några Geijerminnen 141
Nya teaterutsigter 76

Sid.

Om musiken i Sverige i äldre tider af Abr. Hülphers 20, 26, 45
Om reklamen 46
Orgelkonserter med körsång i landsorten af A. K. 46
Rich. Wagners ungdomsopera »Die Feen» 114
Rob. Schumanns bref 2, 34, 59, 92, 115, 124,
Rytmikens betydelse som sjelfständigt läroämne 116
Stephen Heller † 22
Teaterfrågan 33, 43, 50, 66
Till tenorsångarnes naturalhistoria 125
»Vigtiga teaterfrågor för dagen af Ludv. Josephson (A. L.) ..... 19.
Vår Kgl. opera 99
Är Mozarts »Don Juan» operornas opera? af A. L. 10, 25

Musikpressen, Kritik och Teater:

Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer.
»Hårdt emot hårdt», opera af Hermann Götz 67
Missionssånger, af Studentmissionsföreningen i Upsala (X) 91
Musiklitteratur ..... 68, 94.
Musikpressen 13, 15, 29, 46, 68, 84, 100, 116, 142, 148, 156.
Stora teaterns verksamhet, spelåret 1887—1888 100

Följetong, Småplock:

Chopin och Franz Liszt 27
Ett porträtt af Berlioz flamma, af A. K. 31
Furste och konstnär, af L. Erbach ... 44, 51
Herr Wolfs trollfiol, af W. Vogel 4
Hvarjehanda 104, 112, 136, 151
Kejsar Wilhelm och Pauline Lucca 61
Insändt (C. R N.) 28
Pompadours hämd, af B. Schlegel 69
Röfvarbandet, af H. Salitzer 77, 86
Tre mästerverk under ett tak, af Ernst Pasqué 12
»Vår förste bariton», svar till N. N. 84

Sid.

Anekdoter 5, 6, 24, 28, 43, 51, 112, 136
Anmälan 5, 155
Annonser: sista sidan i hvarje nummer.
Från in- och utlandet, i hvarje nummer.
Obs. 36
Rättelser 16, 32, 96, 104
Strödda tankar, 16, 21, 40, 44, 63, 85, 136
Till våra prenumeranter 12, 93, 140

Korrespondens:

Från England, Newcastle on Tyne, af H. V. 29
» Köpenhamn, af Gösta Geijer, 52, 77, 117, 140
» Lund, af G. de S. 6
» Tyskland, af M. 93, 154
» Upsala (Aucun) 85

Porträtter.

Berlioz, H. 17
Dahlgren, W. 153
Edling, Dina 1
Geijer, Erik G. 129
Gille, J. E. 49
Günther, Jul. 41
Jacobsson, J. 81
Klemming, Anna 65
Neupert, E. 97
Nikita, miss 105
Oselio, Gina 137
Schumann, Rob. 9

Musikpremie:

Musikalbum I, II, III.
Innehåll:
Pianostycken: *Auber*: Andante, *Adr. Dahl*: Scherzo, Jultankar; *V. Hollænder*: Canzonetta; Hambopolska.
Sångstycken: *Conr. Nordquist:* Trubaduren; *J Jacobsson:* Farväl; *Ika*: »Löft dit Hoved, du raske Gut!»

N:o 1. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 2 Januari 1888. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Bilagan säljes särskildt. | Årg. 8.

Dina Edling.

Vi inleda vår nya årgång med namnet och bilden af en konstnärinna, som i många år varit en prydnad för vår lyriska scen och en afgjord gunstling hos vår musikaliska publik. Hon blef detta från första stund hon beträdde Stora teaterns tiljor, på hvilka hon nu under ett dussin år förvärfvat sig en vacker meritlista genom trogen och trägen verksamhet, genom framstående egenskaper som konstärinna och personlighet, hvilka äro af den betydenhet, att hon för närvarande står utan medtäflarinna i den genre, som bäst lämpar sig för hennes individualitet och endast behöfver visa sig på scenen för att i salongen väcka den stämning, man erfar, då man återser en kär bekant, som aldrig beredt en annat än sann glädje och tillfredsställelse.

Meddelaren af den korta lefnadsteckning, som här må åtfölja konstnärinnans bild, har ännu i lifligt minne första gången, då han hade tillfälle att höra fröken Dina Niehoff — såsom hon då hette före sitt giftermål. Det var vid en af Musikaliska Akademiens stora årsuppvisningar i dess förra lokal i Kirsteinska huset, numera omstöpt till hôtel W. 6. Våra musikvänner i hufvudstaden minnas nog ännu det gamla, fordom för sina glada societetsnöjen bekanta Kirsteinska huset vid den smala Klara Strandgata och den dithörande trädgården, innesluten af de båda envåningsflyglarne, hvilken likasom allt på denna sidan gatan sedan fick ge rum åt centralbangården och dess plan. Från en portgång midt igenom huset kom man till venster upp i ett stort afklädningsrum, hvarifrån man inträdde i akademiens »stora sal», ett långt, föga bredt och temmeligen lågt rum med en estrad till höger och tvenne af en smal gång skilda bänkrader, salen för öfrigt med släta, odekorerade väggar målade i vattenfärg. Det var i denna sal, som en gång i veckan hölls musik-historiska föreläsningar med musikillustrationer, då prof. Banck med sin nasala vältalighet skildrade musikteoriens märkligaste händelser och personligheter inför en arbetsam och synnerligast på illustrationerna lyssnande skara af virkande och stickande damer — auditoriets flertal. Föreläsningens lugna gång kunde stundom störas af en stor uppståndelse på estraden; sekreteraren skyndade ut med brådskande steg, och in trädde derpå under vördsam resning af alla de närvarande H. K. H. Hertigen-præses, hvilket ej sällan tillskyndade åhörarne en repetition af föreläsningen. Vi ha anfört denna lilla teckning såsom karakteristisk för tiden och lokalen. Men jag skulle tala om den nämnda uppvisningen. Det var dagen då eleverna i solosång-klassen skulle låta höra sig och då tilloppet af åhörare var störst. Jag hade kommit sent, och salen var redan så full, att jag måste stanna straxt innanför dörren, äfven der inklämd mellan folk, så att jag måste dela min uppmärksamhet mellan musikprestationerna och aktgifvandet på att min hatt icke råkade i någon farlig klämma. Jag kom alldeles lagom för att få höra terminens förnämsta feminina sångelever uppträda, det var fröken Y. och fröken Z., bekanta lockelser till föreläsningarne (sedan be-

Dina Edling.

kanta operasångerskor), och de skördade naturligtvis rikt bifall för sina arior. Så framträdde till slutet i halfdunklet på middagen en liten fröken X. — en obekant liten mörk storhet, hvars framträdande föranledde allmän hviskning, föranledd af nyfikenhet att få veta namnet på den lilla sångerskan, som man väl beklagade att hon nödgades uppträda efter de båda sist sjungande; namnet visste ingen af mina grannar åtminstone. Ritornellen till en, som jag vill minnas, fransysk koloraturaria började på flygeln, och så kom sången. Med den första tonen inträdde en andlös tystnad. Hvad var detta? Det var ju toner, som man aldrig hört förut, hvilken bedårande malmklang i stämman! Och arian skred framåt och med hvarje stund stegrades auditoriets förvåning och förtjusning. Sjelf visste jag endast, att jag stod som i ett rus af välljud; och hvilken naturfriskhet i denna röst, hvilken natnrligt ledig koloratur; det var lärkans jublande drill under vårhimlen, men förenad med den djupa fylliga klangen hos trastens toner i sommarqvällen. Arian var slut. Sällan eller aldrig har jag hört en röst och en sång, som så gripit åhörarne med på en gång undran och förtjusning, och denna yttrade sig sedan på ett otvetydigt sätt. Min stackars hatt, den var halft krossad, hvem hade väl kunnat egna en tanke på den under dessa ögonblick af oemotståndlig förtjusningsfeber. Efter uppvisningens slut skyndade jag upp på estraden till gamle hofrättsrådet-presidenten och frågade honom ifrigt om namnet på den der förtrollerskan. »Hon är en liten skånska, från Ystad,» svarade han, »och heter *Bernhardina Niehoff*; hon kommer att gå långt, skall du få se!»

Dina Niehoff föddes den 14 Nov. 1854 i Kristianstad, der hennes fader hade anställning som musiker. Han flyttade sedan öfver till Ystad och biträdde der som instrumentalist denna stads musiksällskap, i spetsen för hvilket stod apotekaren G. Smith, fader till den bekante sångaren Salomon Smith, och sjelf i unga dagar en ovanligt god tenor. I apotekare Smiths musikaliska familj blef den unga Dina snart introducerad, och hennes ovanliga sånganlag bemärkta. Apotekare Smith föranstaltade derför att medel bereddes åt den lofvande sångerskan att åtnjuta undervisning vid Musikaliska akademiens konservatorium, der hon också antogs som elev 1872 och fick Julius Günther till lärare. Hon lemnade akademien med vårterminen 1876 och debuterade första gången å kgl. teatern den 18 Sept. samma år såsom Adina i »Kärleksdrycken».

Frans Hedberg yttrar i sin bok »Svenska operasångare» om denna debut: »Det låg öfver hela den lilla sångerskans personlighet någonting friskt, naturligt, omedelbart, som genast intog till hennes fördel. Rösten var ren, klangfull, omfångsrik och väl skolad, koloraturen vårdad och lätt. Lätt och ledigt rörde hon sig på scenen i den unga arrendatorskans rol, och skalken som låg både i de klara mörka ögonen och i gropen på kinden gaf hela hennes utseende något pikant och näpet, som mer än väl kunde undvara den regelmässiga skönhetens mera sparsamt förekommande gåfva, hvilken har den olägenheten med sig, att den så lätt besticker omdömet hos publiken, som så gerna fäster sig vid en vacker yta, utan att så mycket fråga efter hvad som finnes innanför.»

Dina Niehoffs andra debut egde rum d. 14 Febr. året derpå, och hon uppträdde då som Alice i »Robert», en rol, som af allvarligare natur och mera dramatiskt fordrande icke lämpade sig fullt såväl för hennes begåfning. Den tredje debuten egde rum d. 4 maj samma år. Det var då man först fick se och höra henne som Pamina i »Trollflöjten», en rol, som hon sedan flere gånger återgifvit, och hvari hon alltid återsetts med stort nöje. Det är icke den stora seriösa dramatiska genren som är denna konstnärinnas starka sida. Figur, mimik, naturel i allmänhet lämpar sig ej härför; i stället har hon fått så mycket större begåfning för den glada komiska genren, för det skalkaktiga, det naturligt naiva och behagliga, och det är med dessa intagande egenskaper den genom sin härliga röst och sin stora sångtalang tillika så framtående konstnärinnan eröfrat publikens hjertan. Den 1 juli 1877 anställdes hon vid den lyriska scenen, och har sedan dess under flitig verksamhet, endast obetydligt afbruten, innehaft en mängd roler, som vi här nedan uppräkna. Bland dessa är måhända hennes Carmen den mest framstående och en konstprodukt af högt värde, i jembredd med hvilken hennes Fru Ström i «Muntra Fruarne» kan ställas såsom typ för den genre, hvilken utgör hennes styrka. Till de förut af henne vid vår lyriska scen gifna rolerna få vi nu tillägga följande: Anna i »Friskytten», Amneris i »Aida», titelrolen i »Mignon», Bertha i »Profeten», Puck i »Oberon», Arlette i »Jean från Nivelle», Betty i »Silfverringen», Inez i »Afrikanskan», Kiva i »Karpathernas ros», Zerlina i »Fra Diavolo» och »Don Juan», Marcellina i »Vattendragaren», Brigitta i »Svarta dominon», Ileana i »Neaga», Zephyrine i »Diamantkorset», Bertha i »Nürnbergerdockan», Rose Friquet i »Villars dragoner», Susanna i »Figaros bröllop», Zelida i »Konung för en dag», Fama i »Oberon» — och vi äro ej säkra att härmed ha uppräknat hela hennes repertoar. Äfven i konsertsalen firar sångerskan väl förtjenta triumfer, och senast var detta händelsen vid hennes biträde i Verdis storartade Reqviem.

Dina Niehoff gifte sig 1882 med ingeniören Edling och kallar sig nu endast med mannens namn, blygsamt afstående från det dubbla konstnärsnamnet, som den gifta konstnärinnan ofta antager.

Vi vilja hoppas, att en så framstående talang som fru Edlings ännu länge måtte få tillhöra vår operascen, hvilken — nu i all synnerhet — icke skulle ha råd att förlora en konstnärinna af hennes rang och popularitet.

F. H.

Robert Schumanns bref.

För något öfver ett år sedan utgaf fru Clara Schumann en samling bref, hvilka hennes snillrike make skrifvit under åren 1827—1840. Det är en högst tilldragande bild af den tidigt utvecklade ynglingens djupa och poetiska natur, som framträder för oss i dessa bref. Robert Schumann föddes i Zwickau i Sachsen den 8 Juni och dog på en anstalt för sinnessjuka i Endenich nära Bonn. Fadern, som var bokhandlare, ifrade mycket för utbildningen af sonens musikaliska anlag och vände sig till och med för detta ändamål till Karl Maria von Weber. Fadern dog emellertid 1826, och sonen Robert fick nu tänka på att få sin utkomst på embetsmannabanan. Han begaf sig derför till universitetet i Leipzig att studera juridik, men tog derunder lektioner i pianospelning för den berömde musikläraren Friedr. Wieck, hvars dotter Clara sedan blef hans maka. År 1829 studerade han i Heidelberg, men återvände följande år till Leipzig för att helt och hållet egna sig åt musikens studium. Vi ha ansett oss böra erinra om denna första epok af Schumanns lif för en tydligare uppfattning af de data och händelser, som förekomma i de nämnda brefven, af hvilka vi nu ämna anföra några af de mera karakteristiska.

Utgifvarinnan, som första gången gör allmänheten bekant med dessa bref, har länge hyst den önskan »att göra dem, som i Robert Schumann ärade och älskade konstnären, förtroliga äfven med menniskan.» Med all rätt yttrar den berömda konstnärinnan, att i dessa bref »uppenbarar sig en idealt anlagd, med kraft och energi utrustad, mot det högsta mål sträfvande ynglinganaturs hela rikedom».

De första brefven äro skrifna af den sjuttonårige Schumann från hans födelsestad Zwickau till en skolkamrat. De sista, som alla äro till Clara, nå till sommaren 1840, alltså nästan till hans bröllop, och af dessa äro många från Leipzig och Wien. I de första brefven visar sig den starkaste inflytelse af skalden Jean Paul, som Schumann under denna tid afgudade. Det rika tanke- och känslolifvet i förening med bristande daningsförmåga och framställ-

ningskonst hos denne märklige författare utöfvade länge ett mindre lyckligt inflytande på den unge komponisten, Detta visar sig icke allenast i brefven. der det hand i hand med en frisk och käck lifsåskådning går en icke ringa grad af öfverspändhet och »Weltschmerz», utan tillika i den första delen af hans pianokompositioner. Brefven till modern, som följa efter dem till skolkamraten, röja en uppriktighet, älskvärdhet och ömhet, som afspeglar sällsynta och värdefulla egenskaper å ömse sidor. Det första omnämnandet af Clara finnes i ett bref af d. 11 Jan. 1832 till hennes fader, i det Schumann här lyckönskar honom till den uppmärksamhet, som den tolfåriga pianospelerskan redan då väckte på konserter. Derefter talas ständigt och ofta om henne, allt efter som det barnsliga tycket antager en bestämdare och djupare karaktär.

Af stort värde är en mängd upplysningar Schumann gifver om sin skaparverksamhet. Först hade han många strider att utkämpa med sig sjelf och derefter, då han framträdde inför offentligheten, kom striden med verlden om erkännandet. Det är icke utan betydelse, om en komponist har den lyckan att vara född i ett musikaliskt hem, att härstamma från en musikalisk familj, såsom Bach, Mozart, Beethoven eller Schubert. Talanger, som äro stadda i en sådan belägenhet, tillegna sig lättare än andra det tekniska i deras konst och undgå ofta ett långsamt och pinsamt vacklande, till dess valet af deras lefnadskall är träffadt, Schumann, som sjelf först tänkte blifva jurist, vann jemförelsevis sent och efter stora svårigheter herraväldet öfver sin skaparförmåga och öfver kompositionskonsten. Han känner denna brist, men så snart man gör honom uppmärksam på den, vaknar hans sjelfkänsla. »Huru jag som musiker förhåller mig till Mendels sohn», skrifver han 1838 till Clara, »det vet jag till punkt och pricka, och jag kunde ännu länge lära af honom. Men han kunde också lära ett och annat af mig. Under sådana förhållanden, i hvilka han uppvuxit, från barndomen bestämd för musiken, skulle jag ha öfvergått er allesamman — det känner jag på energien i min uppfinningsförmåga.» På ett yttrande af Clara om det ringa erkännande han vinner, svarar han: »Frukta intet, kära Clara, du skall nog få upplefva den dag, då mina saker blifva bemärkta och att det till och med kommer att talas mycket om dem.» Häri misstog sig ej Schumann. Icke blott Clara upplefver hvarje dag uppfyllelsen af denna spådom, utan han sjelf fick redan under sin lifstid upplefva den.

Om Schumanns förhållande till hans pianostyckens poetiska öfverskrifter får man af dessa bref ganska vigtiga upplysningar. I sina samlade skrifter uttalar han, som bekant, att musiken måste vara till före öfverskriften, och att denna bör kunna undvaras, alldenstund musikstycket skall kanna förstås utan denna. De föreliggande brefven förklara denna i allmänhet fastställda regel med några gifna exempel. Om op. 23 (Nachtstück) skrifver han till Clara: »Hvad menar du, om jag skulle kalla dem sålunda: *Trauerzug, Curiose Gesellschaft, Nächtliches Gelag, Rundgesang und Solostimmen.*» Schumann har således, först sedan de fyra styckena lågo färdiga framför honom, tänkt på öfverskriften till dem. Och se vi nu efter i häftet, så finnas alls inga öfverskrifter. Han har alltså förkastat eller utelemnat såsom öfverflödiga eller olämpliga de förut valda öfverskrifterna. Om Fantasistyckena op. 12, af hvilka »Die Nacht» var honom sjelf det käraste, skrifver han till Clara: »Senare, då jag var färdig med dem, har jag till min glädje i dem funnit historien om Hero och Leander. Säg mig nu, om du också finner, att denna bild passar till musiken.» Detta är ett nytt bevis på, hur grundfalsk den åsigten är, som hyses af många, att Schumann, när han kompnnerade, hade för afsigt att i toner uttrycka något bestämdt eller upplefvadt. För Schumanns utveckling är det för öfrigt karakteriskt, att de poetiserande öfverskrifterna i hans mognare period upphöra likasom de fantastiska maskerna (Florestan, Eusebius o. s. v.) försvinna från hans titelblad och kritiker. Så tilldragande, egendomlig och genial, ja fenomenal i musikliteraturen Schumanns första Jean Paul'ska period än är, så är det dock först med symfonierna, stråkqvartetterna, pianoqvintetten och hans många andra verk utan öfverskrifter och poetiska häntydningar, som han inträder i mästarnes leder.

Den inledning till anförandet af de Schumann'ska brefven, hvilken här föregår dem, är hufvudsakligen efter H. V. Schytte, hvars urval af dessa bref vi begagna oss af, då vi i det följande framställa desamma. För att undvika för stor vidlyftighet börja vi med att anföra några af brefven till modern, förbigående de tidigare till skolkamraten.

Till modern i Zwickau.

Leipzig d. 28 Maj 1828.

Detta är det första bref du får från Leipzig; måtte du, älskade moder, läsa alla mina bref med samma vänliga, kärleksfulla ögon, som detta första, och aldrig med vrede.

Välbehållen, om också vemodigt stämd, ankom jag hit i torsdags och trädde första gången i känsla af min värdighet som akademisk medborgare in i den stora, vida staden, in i det rörliga lifvet och stora verlden. Äfven nu, sedan jag varit här några dagar, befinner jag mig ganska väl, om också icke fullt lycklig, och jag längtar af allt hjerta efter mitt lugnare hem, der jag är född och har lefvat lyckliga dagar i den fria naturen. Hvar finner jag denna här? Allt är verk af konsten, ingen dal, intet berg, ingen skog, der jag riktigt kan hängifva mig åt mina tankar, icke ett ställe, der jag kan vara allena utom mitt tillåsta rum, der jag dock har det eviga larmet och spektaklet utanför. Det är något, hvarmed jag ej kan försona mig. Härtill kommer också en evig inre själsstrid om valet af studium. Den kalla juridiken, som redan i första början slår mig till jorden med sina isande definitioner, kan ej behaga mig, medicin vill jag icke studera. I denna eviga strid söker jag förgäfves en ledare, som kunde säga mig, hvad jag borde göra. Och likväl; det blifver icke annat, jag må slå mig på juridiken, så kall och torr den än är, och jag vill öfvervinna mig sjelf, och när menniskan bara vill — kan hon ju allt. Filosofi och historia komma i alla fall att blifva några af mina hufvudämnen. Kort sagdt, det skall nog gå alltsammans, och jag vill inte kasta mörka blickar in i en framtid, som dock kan vara så lycklig, när jag icke vacklar . . . .

Lef väl, min goda moder, gifve Gud att alle de välönskningar jag uppsänder till himlen för dig, måtte uppfyllas, och att du städse måtte vara så lycklig, som du förtjenar att vara.

Leipzig d. 13 Juni 1828.

Ditt innerliga, hjertliga bref, min älskade moder, var mig ett bevis på den oförändrade moderliga kärleken, på hvilken jag i följd af den långa tystnaden nästan begynte tvifla.

Först hjertlig tack för födelsedagsgåfvan, den bästa du kunde gifva mig. Hvarje rad skall påminna mig om den goda moder, som ännu alltid bara gifver, och hvilken jag ännu icke kunnat bjuda annat än mången smärta och ringa glädje! Ack, intet barn återgäldar föräldrarne så, som det dock borde och skulle och så som de förtjena, och det vore skönare, om föräldrarne finge se de frukter som de odlat och skörda hvad de hade sått . . . .

Hvad min andliga stämning beträffar, är den hvarken bättre eller sämre än förut. Jag går regelmässigt på kollegier, spelar två timmar om dagen klaver, läser några timmar och gör en spatsertur — detta är min stora förnöjelse. I en närliggande by Zweynaundorf i den vackraste trakten kring Leipzig har jag ofta tillbragt hela dagar allena, arbetat, diktat o. s. v. Nära umgänge har jag ännu icke med en enda student Jag infinner mig på fäktplatsen, är vänllg mot alla, försöker att vara väl ansedd — men jag är framför allt försigtig med att göra bekantskaper.

Min bostad är förträfflig men kostar också 90 thaler, och jag vill önska att du sjelf en gång kunde få se den och vara vittne till vår patriarkaliska hus-

hållning — det skulle säkert glädja dig. För öfrigt är jag mycket ordentligare, än du och jag sjelf kunde tänka.

Det pianoforte jag hyrt mig kostar en dukat i månaden, men fastän det är förträffligt, kunde jag dock önska, att till Mikaelidagen hafva min gamla, dyrbara, älskade flygel här. Den är ju i alla fall det skönaste minnet från mina gosse- och ynglingaår, det har fått dela alla mina känslor, alla tårar och alla suckar, men också alla fröjder. Jag måste gråta, då jag sista gången spelade på det i Julius' rum. Hade jag 400 thaler öfver, oah om du och vår förmyndare tillät det, så köpte jag strax här ett instrument hos Stein, men gudarne neka mig måhända detta, och jag tröstar mig med detta sköna hopp till kommande tider.

Här må jag sluta; helsa alla goda och härliga menniskor, dem jag lärt känna i Zwickau, helsa från mig alla trofasta älsklingsställen på dina ensamma spatserturer, alla de för mig dyrbara platser i hemmet, der jag var riktigt lycklig.

Följetong.

Herr Wolfs trollfiol.

Humoresk ur verkligheten af *Walter Vogel.*

I en stad, bekant såsom en mycket besökt badort, fans på femtiotalet en handlande, som vi för likheten med hans rätta namn kunna kalla »Wolf», och hvilken egde ett magasin af antika saker och andra föremål, som kunde rubriceras som konstsaker, det mesta bekommet ur andra hand. Begåfvad med musikalisk förmåga trakterade han fiolen på lediga stunder och uppskattade sina prestationer, som knappast höjde sig öfver medelmåttigheten hos en dilettant, långt mer än de förtjenade. Så fort ett tillfälle erbjöd sig och ingen kritik af en »verkligt kompetent» var att befara, försummade icke vår Wolf att vederbörligen ställa sin musikaliska talang i det rätta ljuset.

Vid temligen dåligt humör satt han en dag i sin bod och betraktade sin nyaste eröfring, som låg framför honom på disken. Denna bestod af en fiol, som han nyss köpt af en musiker, den der icke förgäfves försökt appellera till herr Wolfs »allmänt bekanta konstsinne», men efter mognare öfvervägande fann herr Wolf, att han betalt instrumentet allt för dyrt.

Vår handlande satt just och funderade på, hur han utan förlust skulle kunna afyttra den der fiolen, då två unga damer, elegant men enkelt klädda, inträdde i boden och frågade priset på åtskilliga konstföremål. Köpet var snart afslutadt, och damerna beredde sig att gå, då den ena af dem kom att kasta ögat på den der olycksaliga fiolen.

»Handlar ni med musikinstrument också, min herre?» frågade hon handelsmannen.

Kanske var här något att »göra». »Endast när jag sjelf tillfälligtvis kommer öfver någonting af värde», svarade den tillfrågade, »och det är fallet med den här fiolen; om damerna kan hända känna någon, som skulle behöfva ett sådant instrument — —»

»Det kunde vara möjligt,» menade den af de unga damerna, som förde ordet, »men att döma efter det yttre, synes instrumentet ej så synnerligt värdefullt.»

»O jag ber, jag ber så mycket», utropade handelsmannen ifrigt,» damerna fästa sig merendels vid det yttre, men kännaren, och jag smickrar mig med att förstå litet i den här saken —, kan med enda blick, med ett enda stråkdrag tränga in till sjelfva kärnan af saken. Jag säger er, mina nådiga,» fortfor herr Wolf allt mera ifrig, »denna fiol har tillhört i lifstiden en stor konstnär, hvars snille strålade i den högsta glans, när hans stråke rörde sig öfver dessa strängar; till och med min ringa talang känner sig stadd i en högre flykt, när jag i tonerna från dessa strängar låter mitt hjerta tala.»

Ni är helt säkert en skicklig musiker,» inföll den andra af de unga damerna, som tycktes vara den yngsta.

»Bara dilettant,» bara dilettant, »svarade herr Wolf blygsamt, »man gör min ringa förmåga allt för stor ära, om man ställer mig i bredd med stora konstnärer; om jag vågade,» fortfor han, »gifva mina nådiga damer ett prof — naturligtvis endast för instrumentets skull —»

Den ena af damerna såg på den andra och svarade sedan: »Vi anhålla derom!»

Herr Wolf satta sig i positur; den spelande och instrumentet voro lika medelmåttiga, men de båda kunderna tycktes lyssna med mycken andakt, — att de icke förstodo mycket af musik, och allraminst violinspel, det hade den verldserfarne handelsmannens forskande blick snart nog öfvertygat sig om.

Han strök och strök sin fiol med halfslutna ögon, vaggande med kroppen åt ena och andra sidan, och de uppmärksamma åhörarinnorna vexlade blickar och nickade bifall.

»Ja verkligen, ni spelar förträffligt,» tog den äldre till ordet, »jag har sällan sett en så djerf stråkföring, och dertill tränger ert spel verkligen djupt till hjertat, ni borde ha blifvit konstnär.»

»Allt för nådigt!» svarade herr Wolf och bugade sig sjelfbelåtet; »visserligen hafva stora konstnärer sagt mig detsamma, — men nu torde det väl vara för sent; men instrumentet är icke det som har minsta förtjensten i den verkan mitt spel åstadkommit, det försäkrar jag er,» fortfor han, återkommande till det tema, som mest intresserade honom; «det är en verklig trollfiol, påstår jag; den som icke eger ett spår af talang blir genom blotta beröringen deraf en konstnär.»

»Akta att jag inte tager er på orden!» hotade den yngsta skämtande, »jag hade nästan lust att göra det!»

»Maria!» förmanade den äldre, då hennes sällskap tog det beprisade instrumentet från disken och, litet otympligt tycktes det, satte det under hakan.

»Jag ber, — låt den nådiga fröken göra som hon vill,» inföll handelsmannen, tjenstaktigt hjelpande till; »så der — handen mera krökt, om jag får be, litet mindre stelt — nå, stryk nu till med stråken, var inte rädd, gå friskt på!»

Friskt på — ja; ett raskt och djerft stråkdrag gick öfver strängarne på det medelmåttiga instrumentet, så att den konstförfarne herr Wolf kände liksom en elektrisk stöt; hvad ville det säga, blef den beprisade fiolen verkligen en »trollfiol» under denna späda, täcka ungmös hand?

Toner, sådana han aldrig förut hört, klingade från strängarne, och han kände bäst värdet hos desamma, toner, hvilka lockade folk på gatan att stanna vid bodfönstret, så att det snart blef en liten folksamling derute.

Det var en ungersk sång, käck och vemodig på samma gång, — ack den slutade endast för snart, och den spelande lade instrumentet tillbaka på disken.

»I sanning, min nådigaste,» stammade herr Wolf, — »jag känner mig riktigt förlägen — hur kunde jag ana, att jag hade en mästarinna för mina ögon.»

»Åh nej, herr Wolf, skrattade den unga damen, inte min förtjenst, — det är bara trollfiolen der, som gjort att konstens heliga källa, som väl nu åter är utsinad, uppsprungit hos mig; men kanske den uppspringer på nytt hos min vän här, — vill inte du också profva en gång herr Wolfs »trollfiol», sade hon vändande sig till sin följeslagerska.

»Om jag är värdig dertill, så rätt gerna!» gaf denna till svar. »Jag ber om ert öfverseende, herr Wolf, ni som är kännare!»

Ack hur flat stod icke kännaren der, fördömande fiolen och säljaren och sin egen skrytsamhet, under det åhörareskaran utanför växte mer och mer; det var en sats ur Tartinis bekanta sonat, som brusade fram öfver strängarne, ett helt fyrverkeri af toner, än mildt klagande, än i nyckfullt språng eller i svindlande passager . . . .

Liksom allt har ett slut, så blef det också med den unga damens spel, men det blef också slut med herr Wolf. Han stod der med gapande mun, men hvad skulle, hvad kunde han säga!

»Käste herr Wolf,» tog nu den äldre till ordet, »vi tacka för den njutning ni beredt oss, vi skola länge ha godt af den. Men hvad fiolen beträffar, så frukta vi att den genom sin trollkraft skall komma att taga bröd och rykte från alla verldens konstnärer.

Vill ni vara så god och sända de saker vi köpt till hôtel Bellevue; här är vårt kort.»

Med dessa ord lade hon ett elegant visitkort på herr Wolfs disk och aflägsnade sig hastigt jemte sin följeslagarinna; mängden derute lemnade vördnadsfullt plats för de unga damerna, men vår handelsman störtade sig öfver det lilla glacerade kortet, — det bar namnen *Theresa och Maria Milanollo.*

Anmälan.

SVENSK MUSIKTIDNING *kommer under år 1888 att utgifvas efter samma plan som förut, och skall Red. ej lemna någon möda ospard att göra tidningen mer och mer förtjent af den musikaliska allmänhetens bevågenhet genom ett intresseväckande, på en gång lärorikt och populärt innehåll, samt att i musikbilagan erbjuda god och tillika lätt utförbar musik.*

Till tidningens förra ärade prenumeranter uttala vi ett tack för förra året och hoppas att de fortfarande skänka densamma en välbehöflig uppmuntran genom förnyad prenumeration och genom att rekommendera tidningen hos andra musikvänner.

På tidningen prenumereras här å ***Expeditionen, Hötorget 6*** *(1 tr. upp, ing. fr. Olofsgatan), i* ***bok- och musikhandeln,*** *genom Stadsposten; för landsorten* ***helst å posten. Presentkort*** *å tidningen finnas i bok- och musikhandeln samt på Expeditionen.*

För att spara våra förra prenumeranter besvär med prenumerationsförnyelse, sända vi dem nu såsom förut årgångens första nummer, med anhållan att de som ***icke*** *vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen* ***före*** *andra numrets utsändande.* ***Senast*** *när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som ej prenumerera för detta år; af dem som ämna fortsätta torde då* ***till budet prenumerationsafgiften*** *mot* ***qvitto erläggas.*** *Dem som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen anse vi oss alltså få räkna till årets prenumeranter å tidningen.*

Tidningen utkommer med två nummer i månaden, undantagandes, som vanligt, under Juli och Augusti.

Stockholm den 2 Jan. 1888.

Redaktionen.

Stort skall det vara. Sångerskan: »Herr regissör, ert arrangement att låta mig sjunga Zerlina i »Don Juan», är en forolämpning. Sådana der små partier öfverlemnar jag åt min kanariefogel.»

Från Scenen och Konsertsalen.

Då det synes oss tillhöra en svensk musiktidning att lemna en samlad redogörelse för de musikpjeser, som gifvas å hufvudstadens större teatrar äfvensom för konserter af större betydenhet, en redogörelse hvilken vi hört intressera mången såsom en historik öfver våra teatrars verksamhet och musiklifvet i hufvudstaden, komma vi äfven i år att följa scenens och konsertsalens tilldragelser, men vilja lemna framställningen deraf i en mera sammandragen form.

Stora Teatern. Dec. 16. Hallström: *Den Bergtagna* (Bergakungen, Bergadrottningen, Ingeborg, Kark, abboten: hr Sellman, frkn Riego, Almati, hrr Malmsjö, Lundquist) — 18. Donizetti: *Regementets dotter* (Marie, Tonio, Sulpiz: fru Edling, hrr Lindblad, Janson), *Jenny-Lind-Tableer.* — 19, 21. Wagner: *Lohengrin* (Lohengrin, Telramund, kungen; Elsa, Ortrud: hrr Lundmark, Lundqvist, Nygren och Strömberg; frkn Klemming, Almati). — 26. kl. 1/21 *Vermländingarne,* kl. 7 *Lohengrin.* — 27. *Regementets dotter,* ballett: *La Ventana.* — 28. 31. *Vermländingarne.* — 29, 30. Hallström: *Per Svinaherde,* sagospel i 3 akt. at H. Christiernsson, 1:a ggn, (Kejsaren, prinsen, baron v. Kofelt, Peter, Hans: hrr Lundqvist, Linden, Ohlson, Sellergren, Lindblad; Prinsessan, baronessan, Märtha, Lisa: frk Klemming, fru W. Strandberg, fru E. Lindström, frk. Almati. — Hofdamer, bondfolk, pager, tomtar, troll, elfvor m. m.).

Nya Teatern. Dec. 25. *Regina von Emmeritz.* Musik af Aug. Söderman.

Södra Teatern. Dec. 21, 22, 28. Hervé: *Lilla Helgonet* (Denise de Flavigny: frk. H. Lundquist).

Wasa-Teatern. Dec. 15—22, 26—30. Dellinger: *Don Cæsar,* operett i 3 akt. af O. Walter, (Don Carlos, Don Cæsar, Don Fernandez, Pueblo, Maritana: hrr Hagman, Kloed, Johanson, frk. Anna Petterson, fru Selma Gründer).

E. W:s konsertsal (Regeringsg. 72), konsert af pianisten *Alie Lindberg-Larsén* och tenorsångaren *Severin Larsén;* bitr. frk. Ek, hrr Aulin och Bach. (Auditoriet inbjudet).

Efter herr Ödmanns öfverflyttning till Köpenhamn var det en verklig öfverraskning att så snart åter finna Wagners »Lohengrin» gå öfver Stora teaterns scen. Orsaken härtill var att tenoren hr Lundmark efter gjorda musikstudier i Wien återkommit hit och var färdig att uppträda i operans titelrol. Ehuru ännu icke vuxen uppgiften att fullt tillfredsställande uppbära en Wagnersk hjelterol, visade han dock att han skördat god frukt af sin studieresa. Fröken Klemming, som första gången sjöng Elsas parti, gaf detta med säkerhet och behag, kanske endast väl orörligt drömmande, en uppfattning hvarom hon dock ej är ensam. Telramund och Ortrud hade ett par mycket goda representanter i herr Lundquist och fröken Almati.

Stora teaterns nyhet för säsongen, Ivar Hallströms »Per svinaherde», blef så godt som en nyårsgåfva åt vår publik, och att döma af de fulla hus som pjesen redan gifvit tyckes den äfven vara en inbringande nyårsgåfva för vår opera, hvilken vi önska »god fortsättning» med afseende på denna ekonomiskt goda början af året, från julferierna räknadt. Då vi nedskrifva detta har »sagospelet» endast gått två gånger öfver scenen, ty d. 2 Jan., då salongen äfven var utsåld måste representationen inställas på grund af herr Lindens iråkade heshet. Sagan om »Per Svinaherde», hvilken ligger till grund för pjesen, är väl bekant men slutas här liksom i »Det var en gång...» som behandlade samma ämne, lyckligare än i originalet. Första akten i Hallström-Christiernssonska sagospelet börjar med dans hos prinsessan efter musik från den förtrollande kaffeqvarnen, hvilken svinaherden för kyssar sålt till prinsessan. Denna kallas till kejsaren, hvilken i stor audiens emottager prinsen-svinaherden, som friar och får korgen af prinsessan. Svinaherden såsom sådan frestar henne sedan med sin sqvallrande gryta, och prinsessan kan inte stå emot; hon måste för nya kyssar tillhandla sig rariteten, och hofdamerna få »stå för», men — kejsaren kommer och blir vittne till hvad som sker, svinaherden fängslas och prinsessan landsförvisas.

Hittills liksom i Drachmanns pjes följes sagan något så när troget. Andra akten, som föreställer en vild skog, ställer sig dock på alldeles fri grund och är helt och hållet af textförfattaren egnad åt den sceniska effekten, som också är ganska storartad. En lysande ballet med tomtar och troll, vackra dekorationer, och belysningar, komiska förvecklingar och trollerier genom prinsens magiska ring uppfyller hela denna akt. Prinsen, prinsessan, baronen och baronessan, Hans och Lisa äro de handlande personerna i densamma. Tredje akten börjar i Hans och Lisas by. Efter allt trolleri för hvilket de utsattes i skogen (andra akten) återfinna de hvarandra här, äfven det komiska friherrliga paret sammanträffade här äfvensom svinaherden och prinsessan, som räddas af denne, och hvars stolthet ändtligen brytes, så att hon slutligen lofvar »blifva honom trogen till sin död». Sista tablån spelar i prinsens palats under kejsarens närvaro; prinsessan och kejsaren försonas och hon förenas med prinsen, i hvilken hon till sin öfverraskning återfinner svinaherden. Professor Hallströms musik är i flera stycken ganska anslående ock verksam, särdeles i de lyriska partierna, en och annan gång äfven i de komiska äfvensom i ballettmusiken, och instrumenteringen gjord med ledighet och smak. Vi kunna nu ej yttra oss mera detaljeradt om pjesens musikaliska innehåll.

Af konserter gifna under slutet af förra året framstod Nya konstnärsgillets soaré såsom den förnämsta. Vi ha förut i N:r 19 —87 uttryckt oss om programmet till densamma. Det gafs oss ej tillfälle att bevista soarén, men vi hafva hört att Lagos nya »Ballad för barytonsolo med kör-orgel och piano» väckte synnerlig ugpmärksamhet och stort bifall bland de musiknummer, som

programmet upptog. Vid den andeliga matiné, som herr Fexer gaf i tyska kyrkan annandag jul utmärkte sig fröken Elisabeth Widgren genom vackert soloföredrag.

Hektor Berlioz' Fantastiska Symfoni.

I början af 1840-talet gjorde Berlioz en konstresa i Tyskland och uppförde der sina orkester-kompositioner, deribland sin Fantastiska symfoni (från 1829) med titel »*En episod ur en konstnärs lefnad*». Följande program öfver densamma meddelar en tysk tidning efter en Berlioz-konsert i Stuttgart, hvilket program återfinnes i Stockholms Musiktidning 1843. I symfonien skildrar Berlioz, som bekant, sin kärlek till den irländska skådespelerskan miss Smithson.

Program. Första afdelningen: *Svärmeri. Passioner.* — En ung musikus, som svärmar i känslor, som han ej kan reda, får oförmodadt se ett qvinligt väsende, som i sig förenar alla hans drömda ideals behag, och hvars åsyn griper honom i det innersta af hans själ. Genom en tankarnas sällsamma lek kan han aldrig tänka sig henne utan att med denna föreställning förena en melodi, som synes motsvara på samma gång hans häftiga passion och hans blyga kärleks mildhet. Denna melodi och den älskades bild följa honom oupphörligt, och blifva slutligen en från hans själ oskiljaktig, *ständig* föreställning. Derföre återkommer melodin, — sedan hon framträdt i första Allegrot, — i Symfoniens alla följande satser. — Sålunda har första satsen att skildra denna öfvergång från dunkla, oförklarliga känslor till kärlekens högsta grad, — svartsjuka, raseri, åter ömhet, tårar, religionens tröst.

Andra afdelningen: *En bal.* — Konstnären ser sig försatt i de mest olika förhållanden, än i hvirfveln af en bullrande fest, än åter i betraktandet af en skön och stilla natur. Men i staden, på landet, — öfverallt står den älskade bilden framför honom och väcker hos honom oro och trängtan.

Tredje afdelningen: *Scen på landet.* — Han hör en afton tvenne herdar, ömsesidigt vexlande, blåsa en Alp-sång. De landtliga ljuden, omgifningens lugn, de af vindens flägtar dallrande trädens susning, förhoppningar, som han först nu tror sig kunna fatta, allt förenar sig i detta ögonblick att gifva hans själ en ovanlig frid, och ett gladt skimmer åt hans tankar. — Han ser sig allena . . . snart tror han sig ej mera vara det . . . Men om hon bedroge honom! . . . Detta vacklande mellan hopp och fruktan, mellan den högsta lycka och de dystraste aningar, är föremålet for Adagiot. Vid slutet repeterar en af herdarne hans melodi, den andra svarar ej mer . . , derpå åskdunder . . . ensamhet . . . djup tystnad . . .

Fjerde afdelningen: *Tåg till afrättsplatsen.* — Konstnären har nu med visshet erfarit, att hans kärlek är försmådd. Han tar opium; giftet verkar ej dödande, utan försänker honom i en feberdvala med gräsliga syner. I drömmen dödar han sin älskarinna, dömes till döden, och afföres till afrättsplatsen. En marsch, än vild och dyster, än briljant och högtidlig, ackompanjerar tåget. Dånet af dofva steg höres nu under utbrott af vildt skrän. Mot slutet af marschen återkomma hufvudmelodiens fyra första takter såsom kärlekens sista andetag, — afbrutet af dödshugget.

Femte afdelningen; *Syn af en trollpacke-fest.* — Den drömmande ser sig bland en förfärlig skara af skuggor, hexor och vidunder, hvilka äro församlade till hans likbegängelse. Man hör ett sällsamt och oredigt buller: jemmer, skallande skratt, aflägsna rop, som besvaras från andra sidan. Kärlekstanken återkommer ännu en gång; men den har nu förlorat sin milda ädla karakter, och sjunkit ned till en låg, tom dansmelodi. Nu uppträder *hon* vid den vilda festen . . . stormande glädje vid hennes ankomst . . . Dies irae . . . dans af hexor.

Bref från Lund.

December 1887.

Under hösten hafva ovanligt många musiktillställningar, af större eller mindre värde och intresse. här förekommit. Den 13 okt. gaf en organist inom stiftet, herr John Enninger, med biträde af en del musikvänner, en violinkonsert, hvarvid bjöds på åtskillig god musik — bl. a. Griegs violinsonat f-dur och Mozarts Clarinett-qvintett — men utförandet var i allmänhet nog dilettantmessigt.

Fröken Ek och herr Söderman hitkommo på sin konserttourné den 3 november, då de gåfvo en rätt talrikt besökt konsert i Föreningens stora sal. Programmet, detsamma som på alla deras konserter, kunde varit bättre valdt. Den i akustiskt hänseende dåliga lokalen lät ej fröken Eks vackra stämma komma till sin fulla rätt och gjorde, att herr Södermans röst lät ännu mera sträf och omelodisk än vanligt Publiken applåderade emellertid isynnerhet fröken Ek, men man tyckte att konserten var i kortaste laget, vid pass tre qvarts timme.

Den 5 november gaf direktör Heintze en mycket talrikt besökt orgelkonsert i domkyrkan, dervid han utförde en del musikstycken af Widor, Guilmant, m. fl., som han ej långt förut låtit höra i Stockholm. Denna konsert var förmodligen ämnad att vara ett slags specimen för den f. n. lediga organistbefattningen vid domkyrkan, hvilken dir. Heintze söker.

Till minne af den i höst aflidne direktör Gnosspelius, universitetets kapellmästare, gåfvo åtskilliga musikvänner den 11 november en musiksoirée, hvarvid först en af den aflidnes vänner uppläste en minnesteckning öfver honom, hvarefter en af t. f. kapellmästaren för tillfället komponerad kantat utfördes. En violinsonat och ett requiem, om jag ej missminner mig, intaget i Zion, begge af Gnosspelius, voro aftonens pièces de résistance.

Studentsångföreningens vanliga höstkonsert gafs i universitetets aula den 21 november. Jag var tyvärr förhindrad att åhöra densamma, hvilket jag gerna velat göra, om ej för annat, så för att göra jemförelse mellan det resultat, som den nya, efter hvad det påstås, på ett temligen formstridigt och oparlamentariskt sätt valde sånganföraren lyckats uppnå, och det, sanningen att säga, ganska litet urmärkta, hvartill den förre, på ett lika besynnerligt sätt afsatte, på sina konserter kommit. Programmet vid denna senaste konsert upptog få intressanta sånger.

Torsdagen den 8 december gafs i ändamål att öka akademiska kapellets medel af åtskilliga musikvänner en musiksoirée på akademiska kapellsalen. Bland andra saker utfördes en pianoqvartett af Beethoven och Brahm's Liebeslieder för blandad kör och piano. Som jag ej var i tillfälle att bevista denna musiktillställning, är jag förhindrad att fälla något omdöme om densamma.

Herbolds kringresande operasällskap gaf under november månad operorna Mignon, Carmen, Hvita Frun, Postiljonen, m. fl. De förnämsta sujetterna voro fru Moe och en herr Titkary. Om man ej gjorde sig några stora förväntningar och hade små pretentioner, så kunde man ha rätt mycket nöje af dessa operaföreställningar, ehuru »orchestern» bestod af ett pianino, en violin, en klarinett och ett messingsinstrument, och utförandet äfven för resten visserligen »lemnade åtskilligt öfrigt att önska».

En konsert, som för åhörarne skulle gifvit mera nöje och rikare behållning än alla dessa andra tillsammans, nemligen Nerudaqvartettens redan annonserade kammarmusiksoirée, blef tyvärr inställd.

G. de S.

Smickrande. Borgmästaren i en stad hade upplöst en sångförening, hvarföre dess medlemmar bragte honom en serenad med kattmusik. Den stränge herr borgmästaren öppnade fönstret och ropade nedåt gatan: »Men, mina herrar, så vackert sjöngo ni aldrig så länge er förening existerade.»

Från in- och utlandet.

Teatrarne. Stora Teaterns repertoar upptager för närmaste tiden »Per Svinaherde», »Vermländingarne», »Carmen» och »Regementets dotter», som den 8 Jan. gifves här 175:te gången. — Södra T. ger första gången den 7 Jan. »Jon Blund», sagospel med sång i 3 akter. af Selfr. Kinmanson (efter en idé af Andersén), musiken af Herman Berens junior. — Vasa-T. gifver fortfarande sin nya operett »Don Cæsar».

K. Musik-Konservatorium. För vårterminen 1888 skola inträdessökande personligen anmäla sig: Till stråk- och blåsinstrument, harpa och komposition Lörd. 14 Jan. kl. 1/26—1/27 e. m. — Till orgel Månd. 16 Jan. kl. 5—6 e. m. — Till Sång Tisd. 17 Jan. kl. 1/2—7 e. m. — För att antagas till elev fordras 1:o anlag för och någon utbildning i musik; 2:o nöjaktig insigt i musiklärans elementer, svenska språkets läsande och skrifvande samt räkning; 3:o ålder af 12—20 år (för undervisn. i orgel, sång och komposition till 25 år); 4:o prestbetyg om god frejd, läkarebetyg om god helsa och tillståndsbevis af målsman. — Inträdessökande till Teaterskolans sångscensklass anmäles likasom sökande till Sång (se ofvan). Inträdessökande till Teaterskolans talscensklass anmäles personligen Tisd. 31 Jan.; qvinliga kl. 5—6, manliga kl. 6—7 e. m. Vilkor för antagning: 1:o för teatern passande talorgan och utseende samt tydligt uttal; 2:o anlag för dramatisk konst; 3:o att kunna läsa, skrifva, räkna samt ega någon insigt i svenska språkläran; 4:o ålder: 17—20 år för manliga, 14—17 för qvinliga sökande; 5:o (se ofvan n:o 4). Elev erlägger vid inträde i konservatorium 5 kr. och terminsafgiften (hvarje termin) 3 kr. Dessa medel tillfalla stipendiefonden.

Berlioz' »Symphonie fantastique» har af hofkapellet börjat inöfvas och lär komma att utföras å symfonikonsert den 14 i denna månad.

Göteborg. »Harmoniska Sällskapet» härstädes gaf d. 18 sistl. Dec. å Mindre börssalen en Grieg-konsert under ledning af sin dirigent D:r Karl Valentin, då följande tonsättningar af den norske komponisten utfördes: 1:o Konge-kvadet ur »Sigurd Jorsalafar» op. 22 (tenorsolo och manskör); 2:o Sånger för sopran (fru Herminia Lundberg); 3:o Pianostycken (Frök. Lizzie Winge fr. Kristiania); 4:o Sånger för tenor (En musikälskare); 5:o Sonat n:o 3, C-moll, för violin och piano (utgifven i Dec. 1887 — utförd af hrr C. Bredberg och Alb. Lindstrand); 6:o »Foran Sydens kloster» (soli och damkör); 7:o Kvad ur »Sigurd Jorsalafar» (Tenorsolo och manskör).

Jenny Lind-Goldschmidt har genom förbiseende i Sv. Musiktidning (liksom i andra tidningar), uti nekrologen öfver henne uppgifvits såsom lärarinna vid »The royal academy of music», i st. f. vid »The royal college of music» (eller »The royal musical college»). I n:o 6 af Sv. Musiktidning 1886 uppgafs emellertid det rätta namnet, då vi omtalade att hon afsagt sig lärarinnebefattningen vid denna musikanstalt, en privat inrättning, grundad af prinsen af Wales några år förut.

Paris. Enligt tidningen »La coulisse» har inkomsten af de under hrr Ritt och Gailhards direktörskap nyuppsatta operor (under de tre sista åren) uppgått till följande summor. Massenets »Cid« 1,037,675 francs, (64 föreställoingar), Paladilhes »Patrie» 729,462 frcs (44 förest.), Verdis »Rigoletto» 515,053 frcs (33 förest.) och Reyers »Sigurd» 764,606 frcs (53 förest.)

— Soaréen å Opéra-Comique i början af sistl. Dec. till förmån för upprättande af ett franskt sjukhus i London, vid hvilken Adelina Patti biträdde, gaf en recett af öfver 30,000 francs. Vid samma tillfälle biträdde också omtyckta och framstående franska artister såsom m:lle Deschamps, m:me Judic, hrr Lubert och Taskin m. fl.

— Robert Planquette, den omtyckte komponisten till »Cornevilles klockor», »Rip-Rip» m. fl. operetter, har skrifvit ett nytt arbete, »Nectarine», i hvilket handlingen försiggår i Paris i början af detta århundrade; pjesen skall samtidigt uppföras i Paris och London.

London. *Bernhard Stavenhagen,* en af vår tids mest framstående pianister, har firat stora triumfer härstädes och återvänder till England i vår.

Brüssel. Théâtre de la Monnaie härstädes gifver åter Gounods »Mireille» och är väl den enda teater der denna opera ännu gifves, åtminstone som stående repertoaropera. »Mireille» är sex år yngre än »Faust» och innehåller många melodiskt sköna och väl skrifna saker, men texten är här, såsom ofta är fallet, ett hinder för framgången.

Braunschweig. En ny romantisk opera af härv. musikdirektör A. Schulz »Der vilde Jäger» har gått öfver scenen här och vunnit stort bifall. Kritiken berömmer densamma för god musikalisk uppfinning och verkningsfull instrumentering.

Hamburg. Komponerande prinsar äro sällsynta, men en sådan har Hamburg nyligen fått skåda nämligen *D:r Heinrich XXIV, Prins Reuss,* hvilken i slutet af förra året här sjelf dirigerade en af honom på en philharmonisk konsert gifven Symfoni i D-dur. Prinsens verk visar goda studier, ehuru icke synnerlig originalitet. Aftonen derefter gafs i Tonkünstler-Verein af samma höge tonsättare en stråkqvartett, hvari synnerligen ett scherzo väckte mycket bifall.

Dresden. En ny symfoni i Ess-dur af Goldmark har vid hofkapellets 3:e konsert rönt stort bifall. Symfoniens scherzo måste bisseras.

Leipzig. Det nya konservatoriumhuset invigdes här högtidligen med tal och musik d. 5 sistl. Dec.

— »Die drei Pintos», efterlemnad komisk opera i 3 akter af C. M. v. Weber, instrumenterad och harmoniserad af kapellm. Mahler härstädes, skall d. 20 Jan. gå öfver Stadtteaterns scen första gången, och hela den musikaliska verlden emotser med stort intresse denna première af ett verk af »Friskyttens» och »Oberons» mästare.

— På en kammarmusiksoaré härstädes den 10 sistl. Dec. gafs Griegs nya C-moll-sonat för violin och piano, hvarvid komponisten sjelf utförde pianopartiet. Hos den tyske kritikern i »Signale» faller ej nyheten i smaken. Han talar om att detta arbete, »liksom andra af Grieg, saknar organisk utveckling, innehåller mycket sökt, särdeles i harmonien, förråder svaghet i uppfinning och visar smaklösheter och bizarrerier allt under täckmanteln af norsk nationalitet». — Återstår oss nu att få höra ett annat omdöme om den bekante komponistens nya sonat.

Berlin. I Wagners »Tristan och Isolde» har den berömda lyriska sångerskan fru Sucher från Hamburg samt Heinr. Vogel skördat enthusiastiskt bifall för utförandet af hufvudrolerna.

Newyork. »Trumpetaren från Säkkingen» har nu äfven hittat hit. Operan gafs på Metropolitan-teatern den 23 Nov. första gången och lofvar att der blifva en kassapjes af första rangen.

— På samma scen har den förr så firade sångerskan ungrarinnan Etelka Gerster-Gardini låtit höra sig men gjorde ett sorgligt intryck, då det befanns att hon alldeles förlorat sin röst; sångerskan sjelf kunde ej återhålla sina tårar. Tidningarne här råda henne att taga sig en längre välbehöflig hvila för rösten.

Verdis »***Otello***» har med stor framgång gifvits i Pest och Petersburg.

Af nya framstående violinspelare omtalas från Frankfurt en fröken *Kristina Kaiser*, elev af Sauret; — från Wien *Henri Marteau*, elev af Leonard i Paris, af Hanslick ansedd som en af vår tids bästa violister; — från Leipzig herr *Diaz Albertini*, elev af Sarasate; den unge mannen räknas redan till nutidens förnämsta artister på sitt instrument.

Ludvig van Beethoven af W. J. Wasielewski, är en ny biografi öfver den store mästaren. Denna biografi af den bekante musikliteratören är af intresse äfven för den stora musikaliska allmänheten. Den är utgifven på Brachvogel och Ranfts förlag i Berlin.

Fröken Marie Wieck, som i höst konserterat i Sydtyskland har i ett bref till Red. af Sv. Musiktidning tillkännagifvit att hon har för afsigt att återvända till Stockholm i början af detta år.

Alfred Reissenauer börjar blifva känd och erkänd som stor pianist; han har senast med största bifall konserterat i Ryssland och Helsingfors.

Pauline Luccas fader, Josef Lucca, afled den 11 December i Wien 87 år gammal.

Dödsfall.

Mangold, C. A., professor i harmonilära, pianist och komponist, † den 1 nov. 1887 i London, 75 år gammal. M. var en lärjunge till Hummel och slog sig för omkr. 50 år sedan ned i London, der han vann stort anseende som pianist och musiklärare. Han har komponerat flere pianostycken och sånger samt författat en «Manual of Harmony».

Panofka, Henry, berömd sånglärare, f. 3 okt. 1807 i Breslau, † i dec. förl. år i Karlsruhe. 1834 slog han sig ned i Paris, efter gjorda musikstudier i Wien, München och Berlin, grundade i den franska hufvudstaden tillsammans med Bordogni 1842 »Academie de chant», lefde 1842—52 i London, sedan åter i Paris och från 1866 i Florens. P. är bekant för sina vokaliser och instruktiva sångverk, han var från början violinist och har komponerat åtskilligt för detta instrument.

Fru Lhombino-Schenström
från Paris,

som i 16 år varit operasångerska och sånglärarinna, emottager elever (nybegynnare så väl som mera försigkomna) och utbildar dem, på mycket kort tid, så väl för privatsången som operan och konsertsalen. Undervisningen, liksom konversationen, kan ske på svenska, franska, tyska eller engelska. Anmälningar, äfven skriftliga, mottagas från den 1 nästkommande Oktober i Kristinehamn.

Svensk Musiktidning 1888.

8:e årg., utgifves såsom förut med **porträtter, notillustrationer** och bilaga: **Musikalbum** af **piano-** och **sångstycken** (omkr. 16 sid.), biografier, populära uppsatser, notiser och anekdoter, följetong etc. Pris **endast 5 kr.** pr år, lösnummer 25 öre, bilaga 25—50 öre. Annonspris **endast 10 öre** petitrad. Prenumeration sker å tidningens **Expedition, Hötorget 6, 1 tr. upp öfver gården** (derifrån den hemsändes), i musik- och bokhandeln genom Stadsposten samt å tidningskontoren; **för landsorten direkt hos Expeditionen,** annars **helst å posten** eller i bokhandeln. Tidningen utkommer med 20 n:r 2 gånger i månaden (utom Juli, Aug.).

☛ **SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1884, 1885 och 1886** säljas till **nedsatt pris** af **4 kronor** pr årgång, **7 kronor** för två årgångar, **10 kronor** för alla tre, då **kontant liqvid** med beställning efter noggrann adress sändes **direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.**

Årg. 1884 innehåller proträtter af *Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén, Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höijer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua* samt *Musikbilaga: 7 Melodiska Tonstycken* af C. W. Rendahl.

Årg. 1885: porträtter af *J. S Bach, Björksten, Cherubini, d' Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye. Musikbilaga: »Skuggor och dagrar»*, 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Årg. 1886: porträtter af *Kon, Oscar II, Conr. Nordquist, Czapek, Chopin, Vendela Andersson, I. P. Cronhamn, Liszt, Ölander, Pauline Lucca, Mierzwinski, Beethoven* jemte *Schwarzspanierhaus* (hans sista bostad); musik: *Svensk Läkaremarsch* af J. A. Huss, *Begrafningshymn* af Is. Dannström (båda flerstäm.).

Musikbilaga: *Albumblad,* 5 melod. pianostycken af Adr. Dahl.

Svensk Musiktidnings byrå och Expedition har flyttats till Hötorget N:o 6, 1 tr. upp öfver gården, ingång från Olofsgatan.

Redaktionen.

Victoria-Marsch
för piano och 4 händer
af
Aug. Kinberg.

Denna marsch utfördes af gardesmusik i Stockholm första gången den 7 Aug. 1887 till firande af H. K. H. Kronprinsessans födelsedag.

Pris **1 kr. 50 öre.**

Oscar Lejdström
Sånglärare.
Kongl. Myntet.

J. LUDV. OHLSON
f. d. I. Dannström & C:o
STOCKHOLM
16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa Tyska & Amerikanska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Bltüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

INNEHÅLL: Dina Edling (med porträtt) af F. H. — Robert Schumanns bref. — Följetong: Herr Wolfs trollfiol af W. Vogel. — Anmälan. — Från scenen och konsertsalen. — Hektor Berlioz' Fantastiska Symfoni. — Bref från Lund. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1888.